

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji

Departament Spraw Obywatelskich
Zastępca dyrektora
Karol Szmaj

DSO-WEL.6110.1.2024
Warszawa, 29 stycznia 2024 r.

Panie, Panowie
Dyrektorzy
Wydziałów Spraw Obywatelskich
i równorzędnych
w Urzędach Wojewódzkich

Szanowni Państwo,

w związku z wątpliwościami dotyczącymi sposobu postępowania w przypadku ubiegania się, na podstawie przepisów *ustawy specjalnej*¹, o nadanie numeru PESEL ze statusem UKR lub ponownego nadania tego statusu przez cudzoziemca, który korzysta z ochrony czasowej na terenie innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej przyznanej z powodu działań wojennych prowadzonych na terytorium Ukrainy, przedstawiam wypracowane z przedstawicielami Straży Granicznej, Urzędu do Spraw Cudzoziemców, Centralnego Ośrodka Informatyki, a także Departamentu Administracji Publicznej MSWiA oraz Departamentu Spraw Międzynarodowych i Migracji MSWiA rekomendacje w powyższym zakresie, z uprzejmą prośbą o ich przekazanie nadzorowanym przez Państwa organom gmin.

Na wstępie pragnę podkreślić, że zgodnie z art. 2 ust. 3 pkt 3 *ustawy specjalnej* przepisów tej ustawy nie stosuje się do obywateli Ukrainy, którzy korzystają z ochrony czasowej na terenie innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej przyznanej z powodu działań wojennych prowadzonych na terytorium Ukrainy. Powyższe wyłączenie związane jest z brakiem możliwości jednoczesnego korzystania z ochrony czasowej na terenie dwóch państw członkowskich Unii Europejskiej. Jednocześnie, w stosunku do cudzoziemców posiadających w rejestrze PESEL status UKR, którzy uzyskali ochronę czasową w innym państwie członkowskim UE, *ustawa specjalna* przewiduje w art. 4 ust. 17a pkt 4 automatyczną zmianę status UKR na NUE, po przekazaniu przez Komendanta Głównego Straży Granicznej z rejestru,

¹ Ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. z 2023 r. poz. 103, z późn. zm.)

o którym mowa w art. 3 ust. 3, informacji o korzystaniu przez obywatela Ukrainy z ochrony czasowej, o której mowa w art. 2 ust. 3 pkt 3.

Na gruncie praktyki organów państw członkowskich udzielających ochrony czasowej obywatelom Ukrainy, Komisja Europejska opracowała dokument zawierający interpretację najczęściej zadawanych pytań dotyczących dyrektywy w sprawie tymczasowej ochrony i decyzji wykonawczej Rady 2022/382², zgodnie z którym państwo członkowskie nie może odmówić rejestracji osoby objętej ochroną tymczasową tylko na tej podstawie, że jest ona zarejestrowana jako korzystająca z ochrony czasowej w innym państwie członkowskim. Niemniej uprawnienia, które przysługiwały osobie w państwie członkowskim, w którym osoba korzystała wcześniej z ochrony czasowej, muszą zostać cofnięte. Komisja podkreśliła również, że państwa członkowskie mogą odmówić ochrony czasowej wyłącznie w stosunku do osób, które nie są objęte zakresem dyrektywy 2001/55/WE oraz decyzji wykonawczej Rady 2022/382.

W związku z powyższym, uprzejmie wyjaśniam, że posiadanie ochrony czasowej w innym państwie członkowskim UE nie może stanowić wyłącznej podstawy do odmowy nadania numeru PESEL ze statusem UKR, jak również ponownego nadania statusu UKR lub przywrócenia statusu UKR. Nie jest przy tym wymagane, aby osoba taka przed przybyciem do Polski rezygnowała formalnie z ochrony czasowej udzielonej w innym państwie i przedstawiała na powyższą okoliczność stosowne zaświadczenie, bądź też aby zaktualizowane zostały dane dotyczące jej statusu w unijnej platformie beneficjentów ochrony czasowej TPP (*Temporary Protection Platform*).

Złożenie przez obywatela Ukrainy w dowolnym organie wykonawczym gminy wniosku o nadanie numeru PESEL ze statusem UKR lub przywrócenie w rejestrze PESEL statusu UKR spowoduje przekazanie tej informacji do rejestru obywateli Ukrainy, prowadzonego przez Komendanta Głównego Straży Granicznej, zgodnie z art. 3 ust. 3 ustawy specjalnej, celem aktualizacji przechowywanych w nim danych. Informacja o rozpoczęciu korzystania z ochrony czasowej w Polsce zostanie ponadto przekazana z ww. rejestru do unijnej platformy TPP, co skutkować będzie zawiadomieniem innych państw członkowskich UE o przejęciu przez Polskę odpowiedzialności za udzielenie danej osobie ochrony czasowej.

Podkreślić należy, że o tym, w którym państwie obywatel Ukrainy korzysta z ochrony czasowej, decyduje data dokonania rejestracji cudzoziemca jako osoby korzystającej z ochrony czasowej w danym kraju. Jeżeli data pierwotnej lub ponownej rejestracji w Polsce, tj. data nadania numeru PESEL ze statusem UKR, ponownego nadania statusu UKR lub przywrócenia w rejestrze PESEL

² https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/migration-and-asylum/common-european-asylum-system/temporary-protection_en?prefLang=pl&etrans=pl

statusu UKR jest późniejsza niż data rejestracji tej osoby jako osoby korzystającej z ochrony czasowej w innym państwie członkowskim UE, należy przyjąć, że osoba ta korzysta z ochrony czasowej w Polsce. Data zmiany oznaczana przy nadaniu w rejestrze PESEL statusu UKR wskazuje od kiedy osoba objęta jest (po raz pierwszy lub kolejny) ochroną czasową w Polsce.

Mając powyższe na uwadze, celem prawidłowego odzwierciedlenia okresu, w którym cudzoziemiec korzysta z ochrony czasowej w Polsce, przy ponownej rejestracji statusu UKR (ponowne nadanie statusu UKR lub przywrócenie statusu UKR) w rejestrze PESEL jako datę zmiany należy obowiązkowo wskazać datę ponownego nadania statusu UKR.

Odrębną kwestią pozostaje automatyczna zmiana statusu UKR na NUE w stosunku do cudzoziemców, którzy na dzień 28 stycznia 2023 r.³ zarejestrowani byli jako osoba korzystająca z ochrony czasowej w innym państwie członkowskim UE, pomimo że cudzoziemiec, z uwagi na późniejsze uzyskanie ochrony czasowej w Polsce niż w innym kraju członkowskim, statusu UKR nie powinien utracić. W przypadku prowadzenia przez organ gminy postępowania wyjaśniającego (np. w związku z zapytaniem skierowanym przez świadczeniodawcę wskazanego w ustawie specjalnej) i ujawnieniem powyższej okoliczności, należy doprowadzić do odzwierciedlenia w rejestrze PESEL ciągłości posiadanego statusu UKR. Korzystając z trybu rejestracji zmiany danych, konieczne jest zatem wskazanie jako datę zmiany - daty utraty statusu UKR, tj. 28 stycznia 2023 r. Data taka musi zostać bezwzględnie uzupełniona. Dane te zostaną następnie zweryfikowane przez Komendę Główną Straży Granicznej i w przypadku potwierdzenia, że datą zmiany jest 28 stycznia 2023 r. i jest ona jednocześnie późniejsza niż data rejestracji w innym państwie członkowskim UE, wtedy dokonane zostanie automatyczne przywrócenie uprawnień w rejestrze, o którym mowa w art. 3 ust. 3 ustawy specjalnej.

Jednocześnie pragnę poinformować, że obecnie trwa analiza prawna i wymiana informacji z właściwymi reprezentantami Komisji Europejskiej związana z dopuszczalnością udostępnienia platformy TPP zgodnie z *Joint Controllership Arrangement*. W przypadku braku przeszkód UdSC poinformuje w jaki sposób wyznaczone osoby w urzędach wojewódzkich będą mogły uzyskać do niej dostęp.

Z wyrazami szacunku

Karol Szmaj

Zastępca Dyrektora

(podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym)

³ Data wejścia w życie ustawy z dnia 13 stycznia 2023 r. o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 185), która uregulowała kwestie związane z posiadaniem przez cudzoziemca ochrony czasowej w innym państwie członkowskim UE.

Otrzymują:

1. Dyrektor WSOiC Dolnośląskiego UW,
2. Dyrektor WSOiC Kujawsko-Pomorskiego UW,
3. Dyrektor WSOiC Lubelskiego UW,
4. Dyrektor WSOiC Lubuskiego UW,
5. Dyrektor WSOiC Łódzkiego UW,
6. Dyrektor WSOiC Małopolskiego UW,
7. Dyrektor WSOiC Mazowieckiego UW,
8. Dyrektor WSOiC Opolskiego UW,
9. Dyrektor WSOiC Podkarpackiego UW,
10. Dyrektor WSOiC Podlaskiego UW,
11. Dyrektor WSOiC Pomorskiego UW,
12. Dyrektor WSOiC Śląskiego UW,
13. Dyrektor WSOiC Świętokrzyskiego UW,
14. Dyrektor WSOiC Warmińsko-Mazurskiego UW,
15. Dyrektor WSOiC Wielkopolskiego UW,
16. Dyrektor WSOiC Zachodniopomorskiego UW.

Do wiadomości:

- DAP MSWiA (dot. DAP-WPST.720.4.2024.EG);
- DSMiM MSWiA (dot. DSMiM-WPM.0813.1.2.2024/MS);
- UDSC (dot. BSZ.WKSI.07032.3.2024/ED);
- KGSG (dot. KG-CU-WVII.071.2.2024);
- COI - Departament Rejestrów Państwowych.